

חוליות

דפים למחקר בספרות יידיש
וזיקותיה לספרות העברית

2

קיץ 1994

המערכת: שלום לוריא, חיה ברייזצק

אוניברסיטת תל-אביב

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה למדעי הרוח

רינגען

זשורנאל פֿאַר ייִדיש־פֿאַרשונג

חוברת זו יצאה לאור בעזרתם הנדיבה של אישים ומוסדות:

גב' חנה פור, חיפה

מר אברהם קרן, ירושלים

משפחת ראדזינסקי – לזכר מיצ'ל ראדזינסקי ז"ל

קרן נ. ליטאָוואַר מניו־יורק

מכון ה'בונד ע"ש שלום וישראל גאטאיינער

פרופ' עליזה שנהר, רקטור, בשם אוניברסיטת חיפה

כתובת המערכת: חוליות, החוג לספרות עברית והשוואתית

אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל, חיפה 31905

ISSN 0792-9064

דפוס צור־אות, ירושלים

התוכן

צבת בצבת עשויה, דבר המערכת 5	
ממכמני ספרותנו 7	ש. ל.
דער בייבאָק (המקור) 9	מנדלי מוכר־ספרים:
המרמיט (התרגום) 19	— —
'גלגול נפש' של ארטור בגלגולו של אייזיק מאיר דיק 29	שמואל ורסט
סיפור לירת הבעש"ט בידיש — מעשה זיוף או יצירה ספרותית? 51	יואב אלשטיין
ראשיתו של ש"ר בידיש 69	סופי גרייס־פולק
דברי מבוא במעמד חגיגי מוקדש לשלום־עליכם בגיטו וינה, 1942 89	זליק קלמנוביץ
אַלעמען גליַך (מקור) 91	שלום־עליכם
בשווה לכולם (תרגום) 111	— —
'מנחם מנדל' של שלום־עליכם ברובד הפנימי ב'שנים עשר כסאות' לאילף ופטרוב 127	שמואל וולץ
המחזה 'די יידישע מלוכה אָדער ווייצמאַן דער צווייטער' לאָהרן צייטלין 141	יחיאל שיינטוך
קיסמו של מיני־מיתוס (עיון ב'מעשה־לעך אין קערזן' של דער נסתר) 151	שלום לוריא
ברכת שירים של אברהם רייזען לידיו 169	מיכאל זלוטין
תבניות סיפור ביצירת יצחק שבסי־זינגער וזיקתן למסורת הסיפור הקבלי־עממי 173	בלהה רובינשטיין
סיביר בשתי פואימות של אברהם סוצקבר 181	התר ולנסיה
המטאפורה ב'אנר החידה: אבחנה פנים־ז'אנרית בחידה היידית 197	רינה לפידוס

ממדף הספרים

הכרך החמישי של הקובץ <i>Field of Yiddish</i> 211	ליאונרד פרגר:
'מסע בעקבות סיפור' (על בין אשכנז לספרד של שרה צפתמן) 219	חיה ברי־יצחק
קובץ בעל איכות מרשימה (על די יידישע ליטעראַטור אין ניינצעטן יאָרהונדערט; מבחר ומבוא: חגא שמרוק; עריכה: חוה טורניאנסקי) 225	שלום לוריא

תעודה

הגדה של פסח, בהוצאת ה'בונד', ז'נבה, אפריל 1900 233	הגדה של פסח, בהוצאת ה'בונד' (1900) 255
הערות להגדה של פסח בהוצאת ה'בונד' (1900) 255	חיה ברי־יצחק

תמצית בידיש 273

תמצית באנגלית

מועצת המערכת (לפי סדר הא"ב)

פרופ' יוסף בראל, אוניברסיטת בראילן
ד"ר אברהם גרינבוים, מכון ון-ליר, ירושלים
ד"ר אבנר הולצמן, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' בנימין הרשב, אוניברסיטת ייל, ארה"ב
פרופ' שמואל ווליץ, אוניברסיטת אוסטין טקסס, ארה"ב
פרופ' שמואל ורסס, האוניברסיטה העברית, ירושלים
פרופ' צפורה כגן, אוניברסיטת חיפה
מר אברהם ליס, בית שלום-עליכם, תל-אביב
ד"ר אבידב ליפסקר, אוניברסיטת בראילן
פרופ' דן מירון, האוניברסיטה העברית, ירושלים ואוניברסיטת קולומביה, ניו-יורק
פרופ' דב נוי, האוניברסיטה העברית, ירושלים
ד"ר אריה ל. פילובסקי, אוניברסיטת חיפה
פרופ' ליאונרד פרגר, אוניברסיטת חיפה
פרופ' דוד ה. רוסקיס, בית המדרש לרבנים באמריקה, ניו-יורק
פרופ' יהודה ריינהרץ, אוניברסיטת ברנדייס, בוסטון
פרופ' עוזי שביט, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' יחיאל שיינטוך, האוניברסיטה העברית, ירושלים
ד"ר זיוה שמיר, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' עליזה שנהר, אוניברסיטת חיפה.

המשתתפים בחוברת זו (לפי סדר הא"ב)

יואב אלשטיין, אוניברסיטת בראילן
חיה בריצחק, אוניברסיטת חיפה
שמואל ווליץ, אוניברסיטת אוסטין, טקסס
התר ולנסיה, אוניברסיטת סטרילינג, סקוטלנד
שמואל ורסס, האוניברסיטה העברית, ירושלים
מיכאל זלוטין, כפר אתא
שלום לוריא, אוניברסיטת חיפה
רינה לפידוס, אוניברסיטת בראילן
ליאונרד פרגר, אוניברסיטת חיפה
בלהה רובינשטיין, אוניברסיטת בראילן
יחיאל שיינטוך, האוניברסיטה העברית, ירושלים

האחריות לדעות המובעות במחקרים ולסגנונם חלה על המחברים